

Vsebinska

Zanimivo

Če bi krave to vedele 4

Poljedelstvo

Nove lastnosti - novi trgi 6

Setev ogrščice 7

Reportaža

Jable 2010 9

Živinoreja

Po tridesetih letih spet razstava govedi 12

Na antibiotike odporne bakterije 14

Zrelost in dolžina rezi pri koruzi 15

Izobraževanje

Jabolko – sadež Evrope 17

Tehnika

Biomasa 19

Bioplinška elektrarna Organica Vargazon 21

Ma Deutz-Fahr »Vario« 24

Desetletje premikov 26

Novo registrirani traktorji v maju 2010 27

Stroji za kmetijska in komunalna dela v najtežjih pogojih 29

Na kmetiji

Osvežilne poletne sladice 30

KGZS

Na seji Upravnega odbora KGZS tudi kmetijski minister

Dejan Židan 33

Težavno kmetovanje na vodovarstvenih območjih 34

Naslovnica: AG

Glasilo Društva kmetijskih
svetovalec Slovenije

Obvestila Zveze strojnih krožkov

Član EUROFARM združenja
vodilnih kmetijskih časopisov

Založnik: Kmetijska založba d.o.o.

Uredniški odbor:

Marjan DOLENŠEK (kmetijska tehnika, gradnje),
Zita FLISAR NOVAK (poljedelstvo in vrtnarstvo),
Zlatka GUTMAN KOBAL (sadjarstvo),
Zlatko KRASNIČ (živinoreja),
Andrej SIMONČIČ (varstvo rastlin),
Majda TUMPEJ (dopolnilne dejavnosti, kmečka družina),
Tadeja VODOVNIK (vinogradništvo, vinarstvo)

Glavni in odgovorni urednik: Andrej GOLOB
Tehnični urednik: Janez GRABEC
Oblikovanje, grafična priprava: Kmetijska založba d.o.o.
Tisk: Malex, d.o.o.
Naklada: 5000 izvodov

Naslov uredništva:

KMETOVALEC, Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec
tel.: (02) 88 56 700, fax: (02) 88 56 707
E pošta: kmetovalec@km-z.si, http://www.kmetovalec.com

Naročnine in oglasno trženje:

KMETIJSKA ZALOŽBA d.o.o.
Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec
tel.: (02) 88 56 700, 88 56 704, fax: (02) 88 56 707

Cena posamezne številke: 3,8 €
Letna naročnina (12 števil): 39 €,
za tujino 60 €
8,5% DDV vključen v ceno

V pretekli številki Kmetovalca sem precej prostora namenil težavam okrog zaščite kmetijskih zemljišč. Nekaj bralcem ni bil jasen zadnji stavek »Verjetno bi manj škode naredila liberalizacija prometa s kmetijskimi zemljišči kot pa zaostrovanje,« in so me poklicali za dodatno pojasnilo. Takrat se pravzaprav v samo liberalizacijo niti nisem posebej spuščal in sem jo uporabil bolj kot negativno nasprotje. Kajti tudi pri meni je nekako podzavestno prisoten strah pred liberalizacijo in nebrzdano konkurenco. Kasnejše razprave in razmišljanje pa so pokazali, da je dejansko liberalizacija prometa z zemljišči, ne pa strožja zaščita, pogoj za ohranjanje kmetijskih zemljišč v kmečkih rokah. Zadnja dogajanja in afere s spreminjanjem namembnosti kmetijskih zemljišč v ljubljanski občini so me v tem prepričanju samo še utrdila. Tvegam, da se bo sedaj name vsul plaz raznoraznih obtožb, ampak kdorkoli je sposoben le malo trezno razmišljati in ne le nasedati navideznim zagovornikom skupnega interesa, ki pa jih seveda zanima le njihov žep, mi bo dal prav.

Glede argumentov o izgubljanju kmetijskih zemljišč zaradi pozidave menim, da sem že zadnjič dovolj povedal. Zavedati se moramo, da noben zakon ne bo mogel povsem preprečiti zazidave kmetijskih zemljišč. Določeni posegi, zlasti infrastrukturne narave, bodo še vedno nujni tudi na kmetijskih zemljiščih. In kakorkoli bo že zakon strog, za takšne primere bo moral vključevati tudi izjeme. In takoj ko so v nekem zakonu izjeme, je tu takoj možnost za razne manipulacije. Kot sem že omenil, je tudi sedaj naša zakonodaja na področju prometa s kmetijskimi zemljišči med najbolj strogimi v Evropi, pa vsi vidimo, kaj se v praksi dogaja. In kmetje, ki upajo, da bodo obogateli, če bodo svoja zemljišča prekategorizirali v zazidljiva, se presneto motijo. Lep primer je zadnja afera iz okolice Ljubljane, kjer so lastniki (mislim, da niti niso bili kmetje, ampak so posest samo podedovali) dvajset let poskušali spremeniti namembnost teh zemljišč, pa jim ni uspelo in na občini so jim zatrjevali, da sprememb ne bo še vsaj dvajset let. Ko so obupali in zemljo prodali podjetju, povezanemu z ljubljanskim županom, je bil na občini v kratkem času pripravljen nov prostorski plan, ki vključuje tudi spremembo namembnosti dotičnih zemljišč. V oči bode predvsem razlika v ceni: lastniki so za prodane parcele prejeli 0,5 milijona evrov, po spremembi namembnosti bo njihova vrednost narasla na 10 do 13 milijonov evrov. Torej je »stroga« zaščitna zakonodaja tistim, ki so pri koritu, omogočila v kratkem času ustvariti 20-kratni donos na vložek. Saj to je skoraj kot loto, s tem, da imaš v našem primeru dobiček zajamčen, če si povezan s pravimi ljudmi. Za povrh so vse transakcije izvedli preko Cipra, da ni bilo potrebno plačati nobenega davka. Pa to ni prvi takšen primer. Po pisanju v Financah se je nekaj podobnega dogajalo tudi z zemljišči Ljubljanskih mlekarov v okolici Ljubljane, ki jih je poceni kupilo podjetje Jankovičevih sinov, ata pa je kasneje poskrbel za ustrezno spremembo prostorskih planov. V kolikor toliko urejeni državi (da ne rečemo pravni) bi župan takoj po obelodanitvi opisanih lumparij odstopil in slej ko prej bil tudi kazensko preganjan. Pri nas to očitno doleti samo tiste, ki trenutno niso na oblasti.

In kako si predstavljam liberalizacijo prometa s kmetijskimi zemljišči? S popolno sprostitvijo bi izločili možnost špekulacij in špekulativnih zaslužkov. Da pa bi preprečili pretirano zidavo na najboljših kmetijskih zemljiščih, bi uvedli progresiven davek glede na kakovost zemljišč ob spremembi namembnosti. Ta davek bi moral biti nekajkrat višji od vrednosti samega zemljišča in bi tako usmerjal graditelje na gradnjo na manj kakovostnih zemljiščih. Pri tem bi morali sprostiti predvsem gradnjo na gozdnih zemljiščih. Kot smo zadnjič videli, kmetijstvo izgublja zemljišča v glavnem zaradi zaraščanja, ne pa zaradi pozidave. S preusmeritvijo zazidave na gozdna zemljišča, kjer je to možno, se okolje ne bi nič poslabšalo, čeprav bodo okoljski fundamentalisti trdili nasprotno, a ti so tako vedno proti. Nekaj takšnih primerov v Sloveniji že imamo (npr. poslovne cone na trziški gmajni, Vodica, Arnovskem gozdu pri Žalcu, Želodniku ...), ki dokazujejo, da je možen kakovosten razvoj brez občutnejših posegov v kmetijska zemljišča. Individualna gradnja ob sedanjem padanju natalitete in okoli 16 tisoč praznih stanovanjih pa v Sloveniji ne bi smela biti omembe vredna težava.

S takšno liberalizacijo bi omejili, če že ne povsem preprečili špekulacije s kmetijskimi zemljišči, osnovne cene zemljišč bi precej padle, kar bi kmetom, ki želijo povečati svoje kmetije, omogočilo, da se na prostem trgu enakopravno potegujejo za nakup zemljišč. Dobiček zaradi spremembe namembnosti zemljišča pa bi namesto špekulantov preko davka pobrala država. Zaradi enostavnosti spremembe namembnosti bi tudi postopek bil bistveno hitrejši in bi bodočim investorjem znižal stroške, raznim občinskim birokratom pa vzela možnost za izzivljanje nad nemočnimi strankami. Največjo korist pa bi imeli ravno kmetje kot največji lastniki kmetijskih zemljišč, saj bi lažje povečevali kmetije (tako stavbišča kot dokupovali kmetijske površine) in se lažje lotevali raznih dopolnilnih dejavnosti, ki slej ko prej zahtevajo tudi dodatne poslovne prostore.

Torej res ne vidim razloga, zakaj bi se kdorkoli razen sedanjih dobičkarjev bal liberalizacije.

Naj mi kdo dokaže nasprotno!

Vaš urednik